

Záró beszámoló az *Utazás és megismerés* című csoportos kutatásról

A kutatócsoport tagjai: dr. Ajtony Zsuzsanna Ildikó, dr. Pioldner Judit és dr. Tapodi Zsuzsanna, a kutatócsoport vezetője.

A kutatás első periódusában a csoporttagok a könyvészet beszerzésével, tanulmányozásával voltak elfoglalva, valamint konferenciaszervezéssel, kiadványszerkesztéssel és eredményeik bemutatásával hazai és nemzetközi konferenciákon tartott előadások formájában. A magyar, román és angol nyelvű könyvészet feltérképezése és olvasása mellett bővítették a Humántudományok Tanszékének egyik termében lévő kutatói szakkönyvtárat.

Konferenciaszervezés:

2015. április 24-25-én zajlott a *Homo viator* című nemzetközi konferencia a Sapientia EMTE Humántudományok Tanszékének kutatócsoportja, a Romániai Hungarológiai Társaság és a Román Összehasonlító Irodalmi Társaság szervezésében, melyen hat ország szakemberei az utazás toposzához kapcsolódó nyolcvan magyar, román és angol nyelvű előadást mutattak be 21 élő és 2 virtuális ülészakban. Az előadások témái: utazás és nyelvek, a többnyelvűség kérdései; a kultúraközvetítés dilemmái; a kultúraköziség tapasztalatai; utazás és tapasztalatszerzés; a megértés útjai; a külső út és a lélek útjai; idő- és térstruktúrákban megjelenő átmenetiség; kultúrák közötti kölcsönhatás; másság/idegenségképek; határlét, közöttiség; a saját és az idegen viszonyának reflexiói irodalmi/művészeti alkotásokban.

Kötet- illetve folyóiratszerkesztés:

Az előadások szövegének szerkesztett változatát két, egy magyar és egy román nyelvű konferenciakötetben,¹ valamint az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* című, több nemzetközi adatbázisban jegyzett angol nyelvű szakfolyóirat 2015-ös számaiban tettük közzé. Ezek szerkesztői – a tanszék munkatársai mellett – a kutatócsoport tagjai: Ajtony Zsuzsanna az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 2015/2-es és 2016/2-es lapszámainak szerkesztője; Pioldner Judit az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 2015/1-es és 2016/1-es lapszámainak szerkesztője; Tapodi Zsuzsa a *Homo viator* valamint a *Călătorul și călătoria* című kötetek szerkesztője.

1. Mihály Vilma-Irén, Pap Levente, Pioldner Judit, Tapodi Zsuzsa (szerk.): *Homo viator. Tanulmányok az irodalom-, nyelv- és kultúratudományok köréből*. Erdélyi Múzeum-Egyesület – Kolozsvár, RHT Kiadó – Bukarest–Sepsiszentgyörgy, 2015.

2. Irén-Vilma Mihály, Zsuzsa Tapodi (coord.): *Călătorul și călătoria. Studii de contactologie culturală*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015.²

Szakkönyvek beszerzése:

A kutatócsoport a következő könyvek vásárlásával gyarapította a szakmai felkészülési lehetőségeket:

1. Lise Patt: *Searching for Sebald*. Institute of Cultural Inquiry, Los Angeles, 2006.

¹ A *Homo viator* című magyar kötet PDF-formátumban a mellékletben található.

² A *Călătorul și călătoria* című kötet PDF-formátumban a mellékletben található.

2. W. G. Sebald: *Across the Land and the Water*. Penguin Books, 2012.
3. Roger Luckhurst: *The Trauma Question*. Taylor and Francis Ltd., 2008.
4. Susan Sontag: *Where the Stress Falls*. Penguin Books, 2009.
5. Michael Cronin: *Translation and Identity*. Routledge, 2006.
6. David Katan: *Translating Cultures*. St. Jerome Publishing, 2004.
7. Susan Bassnett: *Translation*. Taylor and Francis, 2013.

A kutatási tervben vázolt vállalásoknak megfelelően **a kutatási periódus második felében** a csoport tagjai folytatták elkezdett tevékenységüket, a szakkönyvészet beszerzését és tanulmányozását, valamint eredményeik bemutatását hazai és nemzetközi konferenciákon. A beszerzett szakkönyvek:

1. Julia Kristeva: *Strangers to Ourselves*. Columbia University Press.
2. Basil A. Hatim: *Teaching and Researching: Translation*. Pearson Education (US).

A kutatócsoport tagjainak kutatói tevékenysége a kutatás teljes időszaka alatt:

TAPODI ZSUZSANNA csoportvezető vállalt kutatási résztémája: Az utazás motívumának megjelenítése és prózapoétikai szerepe kilenc kortárs irodalmi alkotásban.

A kutatómunka szervezése mellett a könyvészet tanulmányozása céljából Budapesten tett két tanulmányutat, ahol az elemzésre kiválasztott Bodor, Bogdán, Láng, Péterfy, Tompa regényeiről szóló kritikákat olvasott valamint az utazáshoz kapcsolódó szakirodalmat térképezte fel (Marc Augé, Deleuze-Guattari, Michel Foucault stb.). Konferencia szervezésére, tanulmányok megjelentetésére és kötetek szerkesztésre tett ígéretét teljesítette.

Konferenciárészvétel. Kutatásai eredményeit nyolc konferencián ismertette:

1. *Toposz* konferencia, Pannon Egyetem, Veszprém, 2015. márc. 27-28. (*Itt és máshol – térben, lélekben, létben. Tompa Andrea: Fejtől s lábtól – A tanulmány megjelenés előtt áll a kétnyelvű Topos. Journal of Space and Humanities* című folyóiratban.);³
2. *Homo viator* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszéke, 2015. április 24–25. (*Utazás Bécsbe – a saját és a másik idegensége. Péterfy Gergely: Kitömött barbár*);⁴
3. *A călători, a privi, a descoperi*, Bukaresti Egyetem, 2015. okt. 20-21. (*Stranietate și descoperirea sinelui. Láng Zsolt: Bestiarium Transylvanae, Péterfy Gergely: Barbarul împăiat – megjelenése folyamatban*);⁵
4. *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben, 14. Fórum. A tudomány evolúciója: a valóság és a virtuális világok*, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2015. nov. 20-21. (*Valós-virtuális-fiktív és imaginárius 21. századi regényekben – megjelenése folyamatban az EME kiadásában*);
5. *Discourse, Culture, Representation II* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszéke – American Hungarian Educators Association (AHEA), 2016.

³ A publikálásra váró tanulmány a mellékletben olvasható.

⁴ A publikált tanulmány a *Homo viator* kötetben olvasható.

⁵ A szöveg a mellékletben olvasható.

április 15-16. (*Liminality and Border Crossing in Ádám Bodor's Novels* – megjelenése folyamatban az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 2017/1-es lapszámában);⁶

6. Colocviul anual ALGCR, București, 2016. júl. 15-16. (*Călătoria – aventura căutării și descoperirii de sine*(Bogdán László: *A kintrekedtek*) – angol nyelvű változatának megjelenése a Román Kulturális Intézet Euresis című folyóiratában várható);

7. Conferința Națională „Diva Deva”, *Supraviețuiri arhetipale în arte și litere*, Valea Verde, Sohodol, 2016. aug. 11-15. (*Arhetipul călătoriei în literatura contemporană* – megjelenése a konferenciakötetben várható);

8. VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus, Pécs, 2016. aug. 22-27. (*Test, út, identitás, intertextualitás* – megjelenése a konferenciakötetben várható).

A csoport tagjai teljesítették a kutatás tervben általuk vállaltakat:

AJTONY ZSUZSANNA kutatási résztémája: *Utazás és nyelvek: fordítás, kultúraközvetítési dilemmák, reáliák fordítása utazással, turizmussal kapcsolatos szövegekben.*

Angol nyelvű tanulmányok megírását, konferenciaszervezést, folyóirat szerkesztést vállalt. Ezeket teljesítette. 2016 júniusában tanulmányutat tett Budapestre, ahol a kutatási témájához kapcsolódó anyagot gyűjtött. Egyfelől a reáliák fordításával kapcsolatos szakirodalmat, másfelől a turizmus, vendéglátás területén tapasztalható fordítási gyakorlatot tanulmányozta (éttermi menük fordítása angol nyelvre). A kutatás jelen pályázat lezárta után is folytatódik, a menükörpusz kiterjesztésével.

Konferenciárészvétel. Kutatásai eredményeit az alábbi konferenciákon ismertette:

1. *Homo viator* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszereda, 2015. április 24–25. (*Dilemmas of Cultural Mediation: A Case Study of Tourism*);

2. *Discourse, Culture, Representation II* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszéke – American Hungarian Educators Association (AHEA), 2016. április 15-16. (*Cultural Interchangeability – Culture-Specific Items in Translation*);

A kutatás eddigi eredményeit két további konferencián is ismertetni fogja:

1. *4th International Conference on Theoretical and Applied Linguistics. Structure, Use, and Meaning: (Re/De)Contextualisation*, Brassó, 2016. szeptember 21-23. (*Awareness of Cultural Differences - Cultural Mediation in Tourist Texts*). Megjelenése konferenciakötetben várható;

2. *University to come - Sovereignty, Solidarity, Hospitality*, Pécs – Budapest, 2016. október 20-21. (*Cultural translation*). Megjelenés konferenciakötetben várható.

Publikációk:

1. *Dilemmas of Cultural Mediation: A Case Study of Tourism. Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* Vol. 7, No. 2 (2015): 47–58. ISSN 2067-5151.⁷

2. *Cultural Interchangeability – Culture-Specific Items in Translation*. Megjelenésre elfogadva az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* Vol. 8, No. 2 (2016) számában.⁸

⁶ A szöveg a mellékletben olvasható.

⁷ A publikált tanulmány a mellékletben olvasható.

PIELDNER JUDIT résztémája: *Az utazás motívuma W. G. Sebald műveiben.*

2015-ben tanulmányutat tett Budapestre, ahol a kutatási témájához kapcsolódó anyagot és szakirodalmat tanulmányozta; aktív részt vállalt a 2015. áprilisi *Homo viator* c. nemzetközi konferencia megszervezésében, a konferenciakötet társszerkesztője, a témában konferenciákon vett részt és tartott előadást, valamint tanulmányokat jelentetett meg.

Konferenciárészvétel. Kutatásai eredményeit négy konferencián ismertette:

1. *Homo viator* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszéke, 2015. április 24–25. (*A Melancholy Journey through Landscapes of Transience. W. G. Sebald: The Rings of Saturn*);
2. *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben, 14. Fórum. A tudomány evolúciója: a valóság és a virtuális világok*, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2015. november 20–21. (*Sebald, az utazó – Sebald utazói*);
3. *Discourse, Culture, Representation II* konferencia, Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar, Humántudományok Tanszéke – American Hungarian Educators Association (AHEA), 2016. április 15-16. (*Narrative Discourse and the Phenomenology of Travel in W. G. Sebald's Vertigo* – megjelenése folyamatban az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 2016/1-es lapszámában);
4. *Cultural Representations of the City*, Bukaresti Egyetem, Idegen Nyelvek és Irodalmak Kara, Angol Tanszék, 2016. június 2–4. (*Sebald's Urban Wanderings*)

Publikációk:

1. A kísérteties terei. W. G. Sebald: *A Szaturnusz gyűrűi. Angliai zarándokút*. In: Éva Bányai (szerk.): *Átmenetdiskurzusok. Irodalom- és kultúrtörténeti tanulmányok*. RHT Kiadó – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Bukarest – Kolozsvár, 2015, 161–167. ISBN: 978-606-93872-3-8.⁹
2. *A Melancholy Journey through Landscapes of Transience. W. G. Sebald: The Rings of Saturn, Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* Vol. 7, No. 1 (2015): 65–72, ISSN: 2067-5151.¹⁰
3. *Sebald, az utazó – Sebald utazói* – A tanulmány közlésre elfogadva, megjelenése folyamatban a IV. Certamen-kötetben (Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár).¹¹
4. *Narrative Discourse and the Experience of Travel in W. G. Sebald's Vertigo* – közlésre elfogadva, megjelenése folyamatban az *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica* 2016/1-es lapszámában)¹²
5. Az angyal hallgatott – Sebald beszél (W. G. Sebald: *Légi háború és irodalom. A rombolás természetrajza*) *TISZATÁJ ONLINE* <http://tiszatajonline.hu/?p=91536>¹³

Csíkszereda, 2016. augusztus 27.

Dr. Tapodi Zsuzsanna,
a kutatócsoport vezetője

⁸ A tanulmány kézírata a mellékletben olvasható.

⁹ A publikált tanulmány a mellékletben olvasható.

¹⁰ A publikált tanulmány a mellékletben olvasható.

¹¹ A tanulmány kézírata a mellékletben olvasható.

¹² A tanulmány kézírata a mellékletben olvasható.

¹³ A publikált recenzió szövege a mellékletben olvasható.